

НАЧАЛО

СТАТУТ

ЦЕНТРОВЕ

АКАДЕМИЧЕН
ЦЕНТЪР ЗА
ЛИТЕРАТУРА И
КУЛТУРА

ИЗДАТЕЛСТВО

ГАЛЕРИЯ

УСЛУГИ

ИСТОРИЯ

КОНТАКТИ

СГРАДАТА

ФОТОАРХИВ

АРХИВ

СТУДЕНТСКИЯТ ДОМ В БЪЛГАРСКАТА ПРЕСА ПРЕЗ 2002 ГОДИНА

- [Македонски автори представят свои пиеси \(Демокрация, 21.03.2002\)](#)
- [Мешаме театър с македонци \(Сега, 22.03.2002\)](#)
- [Олга Маркова. Македонската драматургия и българските ѝ почитатели \(Аз Буки, бр.13, 27.03 - 02.04.2002\)](#)
- [Студентите вече имат два празника \(Дневник, 31.05.2002\)](#)
- [Студенцията празнува пак \(Сега, 31.05.2002\)](#)
- [Татяна Дикова. Студентският дом напомни за себе си \(Аз Буки, бр.23, 5-11.06.2002\)](#)
- [Книга за Студентския дом \(Литературен вестник, бр.23, 12-18.06.2002\)](#)
- [Николай Бонев. Книги на половин цена в Студентския дом \(24 часа, 04.12.2002\)](#)
- [Татяна Дикова. Реформа на ниска социална цена \(Аз Буки, бр.50, 11-17.12.2002\)](#)
- [Николай Бонев. Студенският дом е бил кръстен на Симеон Втори \(24 часа, 06.12.2002\)](#)

Македонски автори представят свои пиеси

Македонските драматурзи Венко Андоновски и Трайче Кацаров ще присъстват днес на представянето в 18 часа в Студентския дом в София на сборника „Млада македонска драматургия от края на XX век“. Съставителят Гоце Ристовски, който също ще дойде, е включил в книгата още двама автори, сред които е Деян Дуковски с известната си пиеса „Буре барут“. Сборникът е издаден по програмата за литература „Млада Европа“ на Академичния център за литература и култура при Националния студентски дом.

в. „Демокрация“, 21.03.2002.

Мешаме театър с македонци

В Студентския дом на културата внощи представиха антологията „Млада македонска драматургия“. Директорът на дома Пламен Дойнов разказа за желанието между театралите от двете страни да правят все по-интензивен театралния обмен помежду ни. Премиерата уважиха министърът на образованието Владимир Атанасов и посланикът на Македония у нас Любиша Георгиевски. От авторите дойдоха Гоце Ристовски и Трайче Кацаров.

в. “Сега“, 22.03.2002.

Македонската драматургия и българските ѝ почитатели

Олга Маркова

Едва ли има български театрал, който да не познава пиесата „Буре барут“ на Деян Дуковски. Софийската публика я аплодира в нейната сценична реализация на Крикор Азарян в Театъра на армията.

Току-що пиесата се появи в изключително интересния сборник „Млада македонска драматургия от края на XX век“, заедно с още три текста: „Бунт в старческият дом“ на Венко Андоновски, „Елешник“ на Югослав Петровски и най-театралния - „Извивката на змията“ на Трайче Кацаров.

Съставен от Гоце Ристовски, сборникът - първо издание по програмата „Млада Европа“ към Академичния център за литература и култура - бе представен официално на пресконференция (21 март т.г.) в галерията на Националния студентски дом, в присъствие на министъра на образованието и науката доц.д-р Владимир Атанасов и на г-н Любиша Георгиевски, извънреден и пълномощен посланик на Република Македония у нас.

Министър Атанасов откри срещата, подчертавайки значимостта на разширяващия се културен обмен между България и Македония. „Става дума за онази необходимост от задълбочаване на отношенията между нашите две култури - отбеляза той, - за която няма граници.“ В словото му бе отправен призив да срещаме по-често идеите си в полето на идентичността, в полето на двете близки по дух култури.

„Това издание заслужава специална похвала - изтъкна г-н Любиша Георгиевски. - То съдържа четири версии на действителността, които се надяваме да бъдат реализирани и на българска сцена. Тази достойно започната инициатива е много хубава.“

Директорът на Националния студентски дом Пламен Дойнов отправи български поглед към младата македонска драматургия. „Най-очарователното, най-привличащото в тези четири пиеси, публикувани в сборника, е, че на пръв поглед те играят с определени балкански митове, но без да заиграват с онзи износ на балканска култура, който иска да се хареса и често се харесва в Европа - подчерта той. - Онова, което ги прави наистина силни, е умело поднесените проблем за насилието, който вълнува всички. Героите не страдат показно, нито са жертви на умилението и милосърдието. Те защитават реалното си достойнство. Трактовата на проблема е на границата на абсурда и мъдрата промисленост.“

В представянето на книгата участваха и съставителят ѝ Гоце Ристовски, и драматургът Трайче Кацаров, който острумно се себечитира: „Ако не мога да ходя по този духовен мост, по-добре да махам с ръце.“

в. „Аз Буки“, бр. 13, 27.03-02.04.2002.

Студентите вече имат два празника

Празникът на Студентския дом беше отбелязан вчера с концертни и театрални изпълнения. Амбицията на организаторите е студентите вече да имат два празника: зимен - на 8 декември, и летен - на 30 май. Догодина Студентският дом ще стане на 70 години. Изграждането на сградата започва през 1931 г. и завършва две години след това. Оттогава продължават и споровете за собствеността ѝ.

Въпреки това всеки ден през академичното пространство на пл. „Народно събрание“ минават около 500 човека - студенти в различни специалности и с различни интереси. „Тук има клубове за театрално изкуство и фолклор, за модерен балет и компютърни изкуства, школи за алпинисти, художници и манекени“, обяснява директорът на Студентския дом Пламен Дойнов.

в. „Дневник“, 31.05.2002.

Студенцията празнува пак

Писма на цар Борис III от 1929 г. и писмо на професор Иван Шишманов от 1904 г. за построяването на студентски дом, бяха сред главните експонати в документалната изложба "Из историята на Студентския дом", открита вчера. Тя е в чест на Празника

на Студентския дом, отбелязван за първи път тази година. Основният камък на зданието е положен на 30 май 1931 г.

в. „Сега“, 31.05.2002.

Студентският дом напомни за себе си

Татяна Дикова

Своеобразен пролетен празник на студентската младеж реши да организира Студентският дом в София. На 30 май той отвори врати за всички възпитаници на висшите училища, за да им напомни чрез изложби и концерти кога и защо е бил създаден домът. Датата съвпада с тази през далечната 1931 г., когато е положен основният камък на бъдещата сграда. На практика с това се поставя началото и на една дълго лелеяна идея - българското студентство да има своя представителна сграда, припомни г-н Пламен Дойнов, директор на Студентския дом.

Чрез уникална документална експозиция посетителите можаха да научат за това, как и кога се е родила и осъществила идеята. Видяха експонати от дейността на многобройните през годините театрални, филмови, фото- и музикални формации на българското студентство. На 30 май Академичният хор още веднъж показва своето майсторство, а помещенията на дома се огласяваха от музика и глъч на посетителите в отделните студия и студентски общности.

Под патронажа на министъра на образованието проведохме една „генерална репетиция“ за честванията през следващата година, когато ще отбележим 70 години от откриването на Студентския дом, подчерта г-н Дойнов. Впрочем за първи път идеята се появява в едно писмо на министъра на просвещението проф. Иван Шишманов до кмета на София от 24 февруари 1904 г. С Указ № 13 от 1931 г. Н.В. цар Борис III утвърждава закон, с който на ректора на Държавния университет в София се отстъпва даром място от 1396,50 кв.м. заедно с находящите се върху него постройки, за да се издигне в центъра на столицата дом на българското студентство.

в. „Аз Буки“, бр.23, 5-11.06.2002.

Книга за Студентския дом

„Книга за Студентския дом,, с-ст. Пламен Дойнов, изд. Академичен център за литература и култура, С., 2002, 256 с.

Това е богат документален сборник. Поне две големи исторически трансформации и още няколко по-малки изменения в статуса на Студентския дом, намиращ се в София на площад „Народно събрание,, № 10, са главната причина неговият архив да бъде полупразен и разпилян, а за повечето време от съществуването на институцията - да липсва съвсем. Има свидетелства, че първото голямо унищожаване на архива на дома е по време на бомбардировките на София през Втората световна война.

Всичко това е наложило екип на Академичния център за литература и култура при Националния студентски дом от началото на 2001 г. да започне събирането на документални материали за Студентския дом, за да бъде представена историята на идеята за създаването на това уникално академично пространство и неговия живот през XX век.

Най-богатите места за събирателска работа са били Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий,, и Централният държавен архив на Република България. Преобладаващите жанрове в книгата са публикации от студентската и всекидневната периодика и архивни документи, допълнени от отделни материали, намиращи се в оскъдния архив на Националния студентски дом.

Първият материал в книгата е от началото на 1904 г. (писмо на министъра на просвещението проф. Иван Шишманов до кмета на София с искане за отстъпване на място за построяване на студентски клуб), а последният - от края на 2001 г. (отзив за третите Дни на студентската и университетската книга). Най-сериозни са липсите на архивни материали за периода на Народна република България, за сметка на изобилието от това време на журналистически и публицистични текстове. Между

1944 г. и 1958 г., например, зее документална празнина, заради превръщането на Студентския дом през това време в седалище на Щаба на Съветската армия в България, после във военен театър и дом на българо-съветската дружба. От 60-те до края на 80-те години на XX век изцяло доминират официозните материали в цензурираната тогава преса, затова са предпочетени онези, които акцентират предимно върху културния ангажимент на Студентския дом.

В книгата преобладават текстове от първия исторически период - Третото българско царство, защото той е най-малко познат днес и предизвиква най-много питания и колебания.

Една подробна книга за другото академично пространство.
в. „Литературен вестник“, бр.23, 12-18.06.2002.

Книги на половин цена в Студентския дом

Николай Бонев

С отстъпка до 50 на сто ще могат да пазаруват студентите на откриващите се днес в 11 ч. Дни на университетската книга .

Празниците на академичните издания ще се проведат за четвърта поредна година в сградата на дома на пл. „Народно събрание“10. Общо 20 издателства ще представят своята продукция на тема наука.

На 4 и 5 декември ще има премиери на сборници с изследвания, на учебници и помагала, както и на художествена литература, създадена от бъдещите висшисти.

Кулминация на програмата ще е студентският купон в сряда вечер, когато ще звучат нова университетска поезия и авторски песни на студенти и млади преподаватели.

Празничният Салон на книгата ще продължи до студентски празник 8 декември, каза шефът на дома Пламен Дойнов.

в. “24 часа“ (софийско приложение), 04.12.2002.

Реформа на ниска социална цена

Татяна Дикова

Завършване на реформата на възможно най-ниска социална цена пожела на българското образование и наука, на екипа, който ръководи, и на себе си министър Владимир Атанасов. В навечерието на 8 декември той откри в Националния студентски дом в София четвъртото издание на Дните на студентската и университетската книга.

Организатори и домакини на дните бяха Студентският дом и Академичният център за литература и култура. Двудневната програма включваше промоция на Салона за студентска и университетска литература, премиера на сборника „Три литературни дискусии“, промоция на Интернет-страницата на Националния студентски дом, студентска конференция на Алма матер „Литература и критически практики“, промоция на сайта „Литература плюс култура“, вечер на новата университетска поезия с участието на студенти и преподаватели от Софийския, Шуменския, Югозападния университети и на НБУ, премиери на много нови книги.

Националният център на книгата към МК обяви награди за 100 студенти - отличници от СУ, НБУ и от трите академии по изкуствата. Те ще получат ваучери на стойност 50 лв., срещу които ще могат да закупят литература по свой избор от откриващия се панаир на книгата.

Според мен удоволствие е не само да създаваш, а и да имаш сетива да съпреживяваш едно изкуство - изложба, книга, филм, и да умееш да „разчиташ“ посланията на авторите, обърна се към младите творци и техните почитатели министър Атанасов. Академичната и студентска книга ще ни даде възможност да разширим своя кръгзор, да почувстваме топлината и силата на доброто, да открием онези пътеки, по които е преминал наш сроден човек, заключи той.

в. „Аз Буки“, бр. 50, 11-17.12.2002.

Студенският дом е бил кръстен на Симеон Втори

Николай Бонев

Идеята за построяване на клуб на българските студенти датира от самото начало на XX век. Още през 1901 г. в академичните среди се говори за нуждата от алтернативно на аудиториите и прашните таванчета място. Където младежите и девойките да се хранят добре и евтино, да се забавляват, да се посветят на изкуство и култура.

Официално идеята е лансирана през 1904 г. от тогавашния министър на народното просвещение проф. Иван Шишманов. В писмо до градоначалника той моли за отпускане на „няколкостотин метра общинска земя“ и дори хотайства за конкретен терен между Борисовата градина и Куру-Баглар, днешен „Лозенец“.

По същото време други съмишленици на идеята показват апетити към островчето сред езерото на Орлов мост, трети предпочитат място в Подуене - в близост до днешната Музикална академия.

Почти 30 години се води кампания. През 1904 г. се основава фонд, а 7 години по-късно и Граждански комитет за управление на средствата. Комитетът се председателства от ректора на Софийския държавен университет (СДУ).

По същото време се открива студентска седмица за набиране на средства, която е ознаменувана с тържествено утро в театър „Роял“ под патронажа на цар Борис III. Гвардейски оркестър свири „Шуми Марица“, пламенно слово за закрила на студентството произнася проф. Асен Златаров, артистът Владимир Трендафилов забавлява публиката с „художествени номера“.

Събрани са 500 000 златни лева, които обаче инфлацията скоро стопява. Международната организация „Студентска взаимопомощ“ обещава безвъзмездно 15 000 долара, ако бъдат събрани още 11 000.

Полагането на първия камък става на 30 май 1931 г. Народното събрание гласува специален закон, по силата на който държавата отпуска даром 1396 кв. м. място заедно с постройките в него, намиращо се на ул. „Аксаков“ 33. В празничната майска утрин Софийският митрополит Стефан освещава мястото.

Основите са изкопали собственооръчно и доброволно голяма част от членовете на БНСС. Нека кажем за сведение, че софийските студенти тогава са общо 5 000 - колкото са сега само в един ВУЗ.

На паметното събитие при полагане на основния камък присъстват видни гости като министъра на строителството и благоустройството проф. Георги Данаилов (дядо на писателя Георги Данаилов), председателят на Народното събрание проф. Ал. Цанков, американският пълномощен министър Шумейкър, софийският кмет Владимир Вазов. На тържество в „Юнион палас“ цар Борис III награждава всички дейци с ордени за граждански заслуги.

Следва познатата и днес картина: строи се на етапи, защото пари за пълното завършване на градежа не достигат. Така е почти 6 години.

Построеният в края на 30-те и началото на 40-те години студентски дом се именува „Княз Симеон Търновски. Което ще рече, че има за патрон днешния премиер на България Сакскобурготски. Тогава той е едва 2-3 годишен, но името му краси фасадата на дома.

Макар и не в блестящ и най-мечтан вид домът започва да изпълнява основното си предназначение: в столовата му се хранят на достъпни цени не само студентите от близкия Софийски държавен университет „Св. Климент Охридски“, но и от всички други висши училища. Сформирани са театрални състави, има клуб за шах.

През 1944-45 г. домът е щаб на Съветската армия, настъпява се и Военният театър. През 1957 г. излиза постановление на ЦК на БКП, според което сградата на бившия студентски дом се предоставя отново на академичната младеж.

От 60-те години се помни следния случай. Двама студенти гледали от един прозорец на дома как отсреща боядисват сградата на Народното събрание, председателствано от Станко Тодоров. Тяхната констатация „Тодор Живков лъже, Станко Тодоров маже“ звучи като апокрифен афоризъм дълги години.

Сред паметните лица стопанисвали и придавали особена багра на дома е и чистачката баба Мара, наричана от всички свойски „бабе“. При посрещането на новата 1967 г. бабето чрез в. „Студентска трибуна“ пожелава на студентите по-малко да цапат коридорите и фойетата, а през януарската сесия да не се застояват там, защото „книгите сами не се четат“.

Днес подобен колорит придава 75-годишният бай Илия Тезгерев, един от четиримата пазачи на дома. Той е тук точно 40 години, по-голямата част от които прослужва като театър-майстор. Бай Илия е веселяк и зевзек. Между безбройните му закачки обаче ще доловите и малко тъга по времето когато цял випуск не знае, че има Студентски дом. Това е в края на 70-те когато пожарната запечатва дома за 4 години, докато се обезопаси.

Всъщност с огнеборска намеса е свързана и една от последните страници на дома - точно преди година, през декември 2001-а, изгоря голямата сцена на Младежкия театър, възстановяването продължава и сега.

Днешната битност на Студентски дом е: организации като Академичния център за литература и култура, Студентското общество за компютърно изкуство /СОКИ/, бюро „Студентски труд“ и всички останали вършат своята работа по най-модерен начин - с помощта на електронните технологии.

в. „24 часа“ (софийско приложение), 06.12.2002.